

Муниципальное бюджетное общеобразовательное учреждение
«Гимназия №5 города Буинска Республики Татарстан»

«Согласовано»

Зам.директора по УВР
РТ»

_____ Нуруллаева Р.Я.

«Утверждаю»

Директор МБОУ «Гимназия №5 г.Буинска

_____ Фахрутдинов Р.Ф.
Приказ № 135/ОД от 29 августа 2025

**Общеразвивающая образовательная программа дополнительного
образования
Художественное направление
Театральный кружок(татарский) «Нур»
на 2025-2026 учебный год
Категория: 12-15 лет
Срок реализации программы: 1 год**

ПДО: Абзалова Э.Р.
Квалификационная категория: высшая

«Рассмотрено»
на заседании ШМО
Протокол № 1 от 28 августа 2025 г.

«Рассмотрено»
на заседании педсовета
Протокол № 1 от 29.09.2025 г.

Буинск, 2025

Список детей театрального кружка «Нур»

Азизова Сюмбель

Аллямов Карим

Галимов Раян

Габдулхакова Камила

Галяутдинова Диана

Кабиров Самат

Мухаметшина Алиа

Насибуллина Самина

Самигуллин Альфис

Усманова Ясмина

Усманова Камилла

Хайруллина Адиля

Хайруллина Саида

Шигапова Ландыш

Яфизов Самат

“Театр- яктылыкка, нурга илтэ” түгэрэгенең эш программасы

Аңлатма язуы

Театр – сэнгатынең бер төре. Ул үз эченә әдәбият, музыка, бию, сынлы сэнгатыне берләштерә. Сэнгатыле сөйләм формалаштырганда балага белем бирү шартлары гына түгел, ә аларны эшкәртәргә һәм үзләренең карашын билгеләргә дә мөмкинлек бирә. Моның өчен иң әйбәт чара булып театральлештергән шөгыйльләр тора. Театр иң демократик, яшъ үзенчәлекләренә туры килерлек сэнгаты төре. Ул педагогик һәм психологик актуаль проблемаларны хәл итәргә булыша. Алар әхлак тәрбиясе бирергә, коммуникатив шәхес формалаштырыга, күзаллау, фантазия, инициатива, фикер йөртүгә, туган телне яратырга ярдәм итә. Театр сэнгате аша балалар образлар, тавыш, буяу аркылы әйләнә-тирә белән танышалар, зэвык һәм әхлак тәрбиясе алалар. Тормышның көзгесе булган әлегә сэнгаты укучыларны яңа хисләр, белемнәр, күнекмәләр белән баетырга, матур әдәбиятка кызыксыну уятырга, сүз байлыгы, сөйләм телен үстерергә ярдәм итә.

Бүгенгә көндә үсеп килүче яшъ буынны халкыбызның традицияләре үрнәгендә тәрбияләү- мөһим бурычларның берсе. Балага милли горейф-гадәтләр, милли традицияләр никадәр иртәрәк бирелсә, ул шәхес буларак шулкадәр көчле, телен, илен, милләтен сөя белүче булып үсәчәк. Үз телен, милләтен, мәдәниятен белеп, аңа хөрмәт белән карый белүче генә башка милләт вәкилләрен, аларның горейф-гадәтләрен ихтирам итә белә. Туган телне, милли мәдәниятне өйрәнәп һәм янәшә яшәүче башка халыкларның да теленә, мәдәниятенә, милли традицияләренә тирән ихтирам белән карый белүче балалар безнең мәгариф һәм милли мәдәниятне үстерүнең нигез ташын тәшкил итәргә тиеш.

“Театр – яктылыкка, нурга илтә” түгәрәгә укучыларның сәләтләрен ачарга, уй-хыялларын үстерергә мөмкинлек бирә, матурлыкны күрә белергә өйрәтә, ижади эшчәнлекне баета.

Адәм баласы, укучылар хисләр дәръясында яши, әйләнә-тирәдә булган вакыйгаларны йөрәгә аша үткәрә. Бүгенгә укучыларның күңел түрләренә үтеп кереп, аны уйланырга, нәтижә чыгарырга, сабак алырга ярдәм итүче иң кулай ысулларның берсе театр сэнгате дип уйлыйм. Жәмгыятьтә үз урыннарын табу, тормышның тайгак юлларында абынмау, үз кыйблаларын саклап калу, иң мөһиме камил шәхес тәрбияләү бурычы өстендә эшләү күз алдында тотыла.

Электив курс дәресләре төрле формада үткәрелә. Күбрәк теоретик һәм практик юнәлештә эш башкарыла. Дәрес-әңгәмә, дәрес-очрашу, дәрес-экскурсияләр үткәрү дә күздә тотыла. Төп игътибар балаларның ижади сәләтен үстерүгә, аларны милли җанлы, милли рухлы итеп тәрбияләүгә, сәнгатьле һәм образлы сөйләм формалаштыруга, мөстәкыйль шәхес үстерүгә, әзерләүгә юнәлтелә.

Максаты :

Укучыларны татар театр сәнгатен аңларга һәм образларны иҗат итәргә өйрәтү.

Татар театры тарихы, анын беренче карлыгачлары, беренчел адымнары белән кызыксыну хисләре уяту.

Татар театры сәнгатенә мөхәббәт тәрбияләү, әхлак сыйфатлары формалаштыру, киләчәк тормышка әзерләү.

Сәнгатьле уку һәм сөйләм күнекмәләрен үстерү.

Ижади сәләтләрен үстерү һәм тирәнәйтү.

Бурычлары :

Театр сәнгатенәң мәгънәсен аңлауларына ирешү.

Образларны тормышчан иҗат итү серләренә төшендерү.

Театрның үткән юлын, аның беренче яралгыларын аңлауларына ирешү.

Драма жанрының төрләрен аера алуларын булдыру.

Классик әсәрләр сәхнәләштерү.

Төрле бәйге-ярышларда, ата-аналар алдында чыгышлар ясау.

Сүз сәнгатеннән алган белемнәрен тагы да тирәнәйтү, гомумиләштерү.

Курсның эчтәлеге

Календарь-тематик планлаштыру

№	Дәреснең темасы	Сәгатьләр саны	Дәресне үткәру вакыты	Искәрмә
			Календарь вакыты	Фактик вакыты
Кереш дәрес				
1	Кереш дәрес. Сәнгать төре буларак театр. Татар театр сәнгатенең роле, әһәмияте.	2	3.09	
2	Театр сәнгатенең төп үзенчәлеге.	2	10.09	
Татар театры тарихы				
3	Татар театры тарихы, аның беренче адымнары, үткән юлы.	2	17.09	
4	Татар театрының ачык рәвештә куелу тарихы	2	24.09	
5	Беренче драматурглар ижаты. Габдрахман Ильяси, Фатих Халиди, Гаяз Исхакий, Галиәсгар Камал, Кәрим Тинчурин.	2	1.10	
6	Театрның беренче карлыгачлары.	2	08.10	
7	«Сәяр» труппасы, аның ижаты, йолдызлары	2	15.10	
8	Татар Дәүләт театры, аның беренче ижат труппасы.	2	22.10	
Татар театрының бүгенгесе, киләчәге				

9	Татар театрының бүгенгесе, киләчәге.	2	12.11		
10	Г.Камал һәм К.Тинчурин театры эшчәнлегә.	2	19.11		
11	М.Жәлил опера һәм балет театры, Яшь тамашачылар театрлары тарихы, эшчәнлегә.	2	26.11		
12	“Әкият” курчак театры	2	03.12		
13	Минзәлә һәм Әлмәт театрлары.	2	10.12		
14	Якташ актерларыбыз ижаты.	2	17.12		
15	Бүгенге драматурглар, аларның ижат алымнары.	2	24.12		
16	Театр сәнгатенә өлеш керткән актерлар, актрисалар, режисерлар.	2	14.01		
Теория					
17	Драма жанрлары: трагедия, драма, мелодрама	2	21.01		
18	Комедия, водевиль.	2	28.01		
19	Сюжет. Композиция. Төенләнеш. Чишелеш.	2	4.02		
20	Конфликт. Ремарка.	2	11.02		
Сәхнә серләре					
21	Сөйләм үзенчәлекләре.	2	18.02		
22	Сәнгатьле сөйләм үстерү	2	25.02		
23	Интонация. Басым.	2	04.03		
24	Сәхнәдә үз-үзенә тоту кагыйдәләре.	2	11.03		
25	Мимика бирү юллары.	2	18.03		
26	Хисләрне җиткерү алымнары.	2	25.03		
Классик спектакльләр					

2 7	Г.Камал ижаты белән танышу. “Беренче театр” эсәрен карау.	2	08.04		
2 8	Г.Исхакыйның “Зөләйха” спектаклендә образларның үзенчәлекләре.	2	15.04		
2 9	К.Тинчуринның “Зәңгәр шәл” спектаклендә образларның бер-берсе белән бәйләнеше.	2	22.04		
3 0	Буа драма театрына экскурсия	2	29.04		
3 1	Шәриф Хөсәенов ижаты белән танышу. “Әни килде” спектаклен карау	2	06.05		
3 2	Туфан Миңнуллинның “Үзем белән үзем” спектакльләренә тәрбияви әһәмияте.	2	12.05		
3 3	Туфан Миңнуллин язган спектакльләренә актуальлеге.	2	19.05		
3 4	Т.Миңнуллинның “Үзем белән үзем!” спектаклен сәхнәләштерү.	2	26.05		

Уку елы ахырында укучылар белергә тиеш :

Театр сәнгате, аның төп үзенчәлеге.

Татар театр сәнгате, аның тәүге адымнары, формалашу чоры, үткән юлы.

Милли театрыбыз, аның беренче карлыгачлары (Язучы-драматурглары, артист-актерлары, режиссерлары).

Драма жанрлары.

Классик драма эсәрләре, классик драматурглар ижаты.

Актерлык бурычы, образга керү һәм тоемлап сөйләү.

Режиссер күрсәтмәләрен аңлый, үти белү.

Мәдәниятне аңлый белүче, ижади талантлы, эхлак сыйфатларына ия кеше булу.

Укучы эшли, башкара белергә тиеш :

Театр сәнгатен башка сәнгать төрләреннән аера.

Татар театры тарихы, үткән юлы белән таныш.

Сәнгатьле сөйли, образга керә.

Актерлык талантына ия.

Ижади һәм мөстәкыйль, үз киңәшләрен башкаларга да бирә ала.

Драма төрләрен аера, классик әсәрләргә аңлай.

Сәхнә тормышы белән таныш, башка милләт театрлары белән дә кызыксына.